

Ustawa o kontroli w administracji rządowej. Komentarz

Przedmowa

W każdym demokratycznym państwie, jednym z elementów funkcjonowania administracji publicznej jest kontrola. Kontrola jest immanentną cechą każdego procesu zorganizowanego działania oraz stanowi integralny składnik funkcji zarządzania. Kontrola nie może stanowić funkcji samostnej, ale jest wtórna w stosunku do innych działań, takich jak planowanie i wykonanie. Nie jest możliwe funkcjonowanie skutecznej i efektywnej kontroli, jeżeli w systemie, w jakim ona funkcjonuje, nie jest zapewnione sprzężenie zwrotne towarzyszące każdej ważnej decyzji. Nie popełni się błędu, przyjmując *a priori* hipotezę, iż kontrola jest funkcją zarządzania i funkcjonuje tak, jak jest ukierunkowany system zarządzania. Kontrola nie może funkcjonować dobrze, kiedy niesprawny jest system zarządzania. Podobnie trudno jest wyobrazić sobie sprawnie funkcjonujący system zarządzania przy niesprawnym podsystemie kontroli.

W pełni należy docenić starania ustawodawcy mające na celu uregulowanie w sposób jednolity kontroli w administracji rządowej, poprzez wprowadzenie spójnych zasad i procedur. Szczególnie cenne wydaje się podniesienie do rangi ustawy materii dotyczącej kontroli. Dziewięcioletni okres obowiązywania ustawy z 15.7.2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224) pozwala także na dokonanie oceny skuteczności jej przepisów. Stosowanie w praktyce regulacji dotyczących procedury kontrolnej oraz zaistnienie przypadków, w których rozwiązania przyjęte przez ustawodawcę utrudniały postępowanie kontrolne, dały impuls do podjęcia przez Autorów prac nad niniejszym Komentarzem.

Przyjmuje się, że każde działanie kontrolne powinno być szczególnie starannie przemyślane i zorganizowane. Głównym zamierzeniem Autorów komentarza była próba przybliżenia zasad, procedur i warsztatu kontrolerskiego oraz prawidłowej subsumpcji przepisów ustawy. Tylko prowadzenie postępowania kontrolnego na wysokim poziomie, przez kompetentne i przygotowane osoby zwiększa prawdopodobieństwo, że ustalenia kontroli będą niezawodne, a wnioski i zalecenia poważnie rozpatrywane i wdrażane.

Rozważania zawarte w niniejszym opracowaniu zostały poświęcone przedstawieniu problematyki funkcjonalności systemu kontroli w administracji rządowej. Jest to system instytucjonalny, o rozbudowanym spektrum przedmiotowym i precyzyjnie zakreślonym podmiotowym kręgu oddziaływania. Od strony zakresu przedmiotowego i podmiotowego istniejący system jest pełny, co oznacza, że nie ma w nim istotnych luk. Nie

Przedmowa

oznacza to, że system jest idealny i nie ma potrzeby go udoskonalać. Na efektywność działalności organów kontroli składa się kilka elementów. Pierwszym jest właściwy dobór problematyki kontroli. Drugim elementem jest tzw. fachowość kontroli. Przez to pojęcie należy rozumieć należyte przygotowanie kontrolerów, zarówno merytoryczne, jak i etyczne. Należy wskazać, że tylko solidna praca kontrolerów, dorobek i tradycja pozwalają na kontynuację tego co dobre oraz ciągłe udoskonalanie procesu kontroli. Kontrola nie jest zjawiskiem zamkniętym, lecz podlega stałemu rozwojowi, w którego ramach zmianom i modyfikacjom ulegają jej zadania i kierunki oddziaływania, przekształcają się układy organizacyjne oraz zasady i sposoby funkcjonowania, są podejmowane nowe metody i techniki czynności kontrolnych. To oznacza, że proces kontrolny tworzy cały czas przedmiot wymagający rozważań, refleksji i ocen.

Autorzy

Warszawa, 1.5.2021 r.

[Przejdź do księgarni →](#)